

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 43.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Desbaterea creditului de pacificare în dieta Ungariei.

(Urmare.)

În ședința din 20 Maiu n. deputatul Emeric Ivanca s'ă pronunță pentru primirea proiectului delegațiunii, mai vîrtos din motiv, că toate cestiunile sulevate în proiect sînt de natură militară, și ca atari cad în competența delegațiunii. Ivanca în discursul s'eu atinge și coarda Dacoromâniei.

După ce dep. Halasz vorbî contra primirii proiectului, ear Csiky pentru primire, rorstî d. conte Albert Apponyi o cuvîntare în care combate aserțiunile din ședința trecută a d. ministru președinte Tisza.

Mai întăiu apără în câte-va cuvinte argumentele d. Szilagyî adăugînd, că acesta cînd a vorbit, a fost în deplină chiaritate cu starea actuală politică. După aceea, precum mai înainte d. ministru președinte Tisza, s'ă folosise în explicarea competenței delegațiunii de dicționarul academic francez, astfel acum d. Apponyi își ia refugiul la dicționarul academic unguresc. Eată ce dîce dînsul: Eu am căutat legea privitoare la înarticularea contractului dela Berlin și aflai acolo cuvîntul ocupațiune tradus în unguresce cu cuvîntul „megszállás.“ Curios de a afla, ce s'ă înțelege în limba ungurească sub acest cuvînt, am resfoit dicționarul academic unguresc, din care m'am convins că „megszállás“ are mai multe însemnări cari însă nici una nu consună cu sensul cuvîntului ocupațiune din dicționarul academic francez. Cuvîntul „megszállás“ însemnează rămînea în vre un loc, spre a te susține acolo pentru un timp scurt, interval mic. Dară „scurt“ nu se nimereste cu sistetmul de ocupațiune al d. Ministru președinte. Mai departe asemenea posesiunea unui loc, spre a aședa o fortăreață, o cetate. Însemnarea aceasta s'ă nimeresce mai bine în cestiunea noastră. Mai are și însem-

nătatea de a colonisa; în fine mai însemnează și aceea că omul e stăpînit de un spirit rîu sau bun. După cum vedem — continuă D. Apponyi — dicționarul academic francez și cel unguresc sînt în contradicțiune, opuse și dacă vom recunoaște excursul filologic al D. Ministru președinte atunci ajungem la conclusiunea, că delegațiunea după dicționarul academic francez e competentă în acordarea speselor din cestiune după cel unguresc însă nu (ilaritate în stînga.)

Basa raționamentului D. Ministru Pres., dîce Apponyi, este, că noi am primit din Berlin 2 mandate diferite din care emanează 2 serii de conclusiuni.

După acestea espune dep. Apponyi concludusul congresului dela Berlin, adăugînd că sub acela n'are s'ă se înțelege nici de cum altceva, decît numai însărcinarea ce s'a dat Austro-Ungariei cu escluderea suveranității.

După ce combate prin argumente destul de puternice aserțiunile pentru primirea proiectului recomîndă propunerea dep. Szilagyî.

(Va urma.)

Revista politică.

Sibiin, în 25 Maiu.

Creditul de pacificațiune a trecut și prin casa magnaților. Cumcă casa magnaților l'a acceptat numai poate fi nici o îndoială. Mai momentos din toată desbaterea în corporațiunea aceasta, a fost registrul învinuirilor adresate de contele Desewffy funcționarilor din Bosnia. Dl. ministru președinte a pus în perspectivă purificarea materialului de funcționari în Bosnia.

Unele dîce imprăsciara scirea că guvernul central va trage un cordon la granițele rusesci în Galiția din cauza trecerii în masse a Evreilor alungați din Rusia. O telegramă de eri deminte scirea în ceea ce privesce cordonul; afirmă înse ca regulamentele privitoare la trecerea preste gra-

niță se vor observa mai riguros ca în trecut.

Cestiunea dunăreană este dar într'adevăr amînată. După „Românul“ propunerea Barrère este primită în principiu de toți delegații, afară de cel român. Delegatul român a spriginit în decursul desbaterii dreptul fie-cărui stat „riveran“ de ași denumi funcționarii în porturi și a cerut ca pe inspectorul care va avè s'ă privegheze esecutarea regulamentelor de navigațiune, s'el denumească comisiunea europeană din Galați. Cestiunea se va desbate de aci încolo între puteri pe cale diplomatică. Delegatul Bulgariei a făcut amendamente la proiectul Barrère cam de aceeași natură ca a le delegatului român. Sesiunea comisiunii este încheiată.

Scupstina s'erbescă avè s'ă se deschidă astăzi. Mai multe dîce sînt de părere că cabinetul actual nu va demisiona.

Cestiunea egipteană se asigură că va ajunge înaintea unei conferențe a puterilor europene.

Dela Paris se telegrafează că conferența este deja primită.

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Român“

Gurariului, 1 Maiu *). (La demnitatea statului învățătoresc și cestiunea scoalelor din archidieceză.) Dle redactor! Sub titlul de sus s'a publicat în „Telegraful Român“ Nr. 42 din est an o corespondență. Autorul ei, dl Nicolau Ivan, diacon și învățătoriu la scoalele populare superioare (capitale) din Săliște, accentuează cu mult accent lipsa unui regulament sau statut, prin care statul învățătoresc ar fi s'ă câștige stabilitate, respectul convenit și o salarisare corespunzătoare chiemărei sale.

E laudabil zelul cu care d-sa pledează în favorul învățămîntului po-

*) Întârziată din lipsă de spațiu.

Red.

poral și îndeosebi a corporațiunii, din carea însuși face parte.

Cînd ni ar sta la dispoziție puțința și mijloacele recerute, am comite un păcat neertat, nevrînd ale aplica acelea pentru promovarea intereselor de cultură ale poporului și bisericeii noastre.

Dar între împregiurările critice, în care ne aflăm, imputarea din amintita corespondență 'mi revoacă în minte anecdota poporală despre bărbatul care, nebăgînd în samă e cusa muierei sale cu lipsa ce domnia în casa lor, pretindea dela ea lucruri îndoit mai mari ca la început.

Este în deobște cunoscută lipsa de care suferă și greutățile publice, sub care geme poporul nostru dela o margine a patriei până la cealaltă; e sciut că bisericile în cea mai mare parte sînt atât de serace, în cât abea și pot acoperi lipsele cele mai urgente; e constatat pe deplin că comunele politice, cu deosebire unde sînt compuse din doue sau mai multe confesiuni, fie din neputință, fie din rea voință, nu se prea îmuldesc a ne sări întrajutoriu pentru de a ne înlesni deslegarea problemei: promovarea culturii intelectuale și morale în poporul nostru.

Organele bisericesci, căror pe cât de des, pe atât de cu nedrept li se face imputare de neglijență, dispun numai de putere morală, Brachiul autorităților politice parte li se deneagă, parte se aplică dea dreptul în contra noastră. Ași putea servi cu exemple.

De regulamente, statute și decrete nu ducem tocmai lipsă, avem destule.

În timpul relativ scurt dela întroducerea erei constituționale în viața noastră bisericescă, atât legislațiunea, cât si organele administrative bisericesci și-au întins activitatea lor aproape în toate direcțiunile posibile. Obiect de solucitudine a fost și scoala.

Stabilitatea statului învățătoresc este enunțată prin lege — veși §. 71 organizarea învățămîntului în congresul din 1870!

FOIȚA.

„Ai caduti.“

În „Alegătoriul“ aflăm o corespondență din Italia care ne interesează și pre noi. Ea se ocupă cu deosebire cu monumentul celor căduți în 20 Maiu 1859 între care avem și noi pre ai noștri.

Eată ce dîce acea corespondență:

Milano 17/23 Maiu 1882.

Un bun prieten, de loc dela Voghera, îmi facu onoarea a mă pofti să merg cu el spre a vedea orașelul s'eu, și spre a asista la o s'erbătoare de o deosebită însemnătate pentru acele locuri. — La 20 Maiu 1859 se începuse strălucita campanie a francesilor, în alianță cu puțințele trupe ce italienii aveau pe atunci, în contra Austriei, campanie care s'a terminat cu victoria dela Solferino. Această campanie se deschisese la diua numită printr'o

luptă aproape de orașelul Voghera. Prin poziția sa naturală acel loc se pare destinat a servi de câmp al luptelor, și istoria le arată abundante din depărtata vechime. Marea vale a Padului, șesul lombard (pianura lombarda), se sfirșește acolo, și cele dintâi rămurele ale Apeninului sînt o serie de frumoase coline, cari domină departe șesul monoton și atât de minunat cultivat de industriașele și neobositele mâni ale poporației. Pe una din aceste coline, cale de un ceas dela Voghera, se află sătulețul *Montebello*, aședat într'o minunată poziție. Această localitate înainte cu 23 ani și 5 zile era ocupată de trupele austriace, cari trebuiau respinse printr'un asalt de francesi, căci infanteria italiană nu era de față.

Casă cu casă trebui a fi luată cu asalt pe rënd; cînd aceasta s'a îndeplinit, Austriacii, cari voiau a ceda poziția, sau retras la împrejmuirea de zid a cimiterului, aședat pe o extremitate a colinei, singurul punct ce le mai rămăsese, care perdîndul după o sângeroasă luptă au fost siliți s'ă se

retragă, căți mai puteau, spre a primi mai târziu ceea-ce făcuse pe mulți din ai lor s'ă rămăie pe loc. Morții acelei lupte au fost îngropați în mai multe părți; în anii trecuți însă s'a ridicat ideea, acum realizată de a se aduna toate oasele căduților în acea di, și a se îngropa împreună acolo unde s'a terminat bătaia, ridicînduse spre onoarea și pomenirea lor un monument.

La inaugurarea acestui monument mă chema colegul și amicul din Voghera, a cărui invitare am primit'o cu mulțămire, atât pentru ocazia ce mi se presenta de a vedea o frumoasă parte a Italiei, cât și pentru a asista la această s'erbătoare, care promitea a fi strălucită.

Monumentul ossariu este un fel de mic templu de peatră albă, fără multe ornamente, dar solid și destul de frumos; deasupra lui o statuă, de o valoare artistică — ce e drept — foarte problematică, reprezintă victoria întîndînd o ramură de laur. Inscriptiunea din față:

AI CADUTI

IL XX MAGGIO MCCCLIX

în puține vorbe arată destinația monumentului. Sub această inscripție se vîd în rënd cuvintele: *Austria, Italia, Francia*, reprezentînd patriele căduților.

Monumentul s'a ridicat cu banii adunați din subscrierile cetățenilor, din acele locuri mai cu samă cari aveau directe suveniri de luptele rememorate printrînsul. A costat aproape 25,000 franci.

Inaugurarea a fost făcută cu splendoare și nu numai orașenii, dar sătenii din toată împregiurimea au luat parte cu miile.

Regele era reprezentat prin admiralul principe Tomaso duce di Genova. Ministererele, Senatul, Camera, toate și trimiseseră reprezentanții lor, lîngă cari se adăugaseră cei din partea locului, comunali județieni, societăți, institute de cultură etc. Pe lîngă cari se vedeau un reprezentant militar al Franciei și unul al Austriei, trimiși de

De asemenea e statorit și salariul în §. 76 din acel regulament întărit din nou prin congresul național bisericesc din an. 1878, conform căruia un învățător dela o școală populară superioară ar avea se capete salariu de cel puțin 550 fl. Așa dar aproape atâta, cât pretinde și dl. corespondent.

Ce mai lipsește dară? Nimic alta, decât aplicarea în practică. La aceasta sînt chemate conform constituțiunii, comitetele parohiale ca organe subalterne executiv.

Pentru ce nu o fac? Unele din motive, le-am amintit deja mai sus.

Crede dl. corespondent că introducînd un fel de absolutism centralistic ar merge treaba mai bine? Mă indoiesc.

E mai ușor a face legi, decât a le executa.

Poporul nostru dă cât poate, și dă bucuros atunci, când este convins, că i se respătesce. Dar poporul a cam cădător în desperațiune. Prin o suflăcare, prin un entuziasm general, nu neg, am putea câștiga oare care îmbunătățire în favorul școlii și a învățătorilor.

Cine s'el descepte, s'el însuflețească?

După modesta mea părere, ași crede a fi datori: preotul și învățătorul, și unde permit împregiurările, să se alăture notariul, primariul și alți bărbați luminați și cu influență, cu un cuvînt inteligența din comună; căci ea e destinată a se pune în fruntea curentului spre tot ce e bun, nobil și folositor.

De aici urmează că chiar și acolo, unde inteligența satească trăiește în perfectă armonie — dar cazuri negative din nefericire încă sînt — o parte din problemă totuși zace pe umerii învățătorului. El prin destoinicia sa, prin cultura sa spirituală și mai ales morală, cu deosebire însă prin un bun tact și modestie se captive inimile, se entuziasmeze spiritele în popor, cucerind astfel respectul și încrederea pentru sine și pentru corporațiunea, cărei aparține.

Dacă e adevărată axioma, că învățătorul face sau strică școala, nu mai puțin adevăr cuprinde și tesa: învățătorul harnic crează, învățătorul debil nimicește salariul.

Dl. corespondent face amintire despre notari și preoți, care s'ar împărtași de salarii bune din aloziile comunale.

În cât i privește pe cei dintâi e adevărată aserțiunea; dar scim și aceea câte obligăminte li se impun din partea statului care dispune și de putere executivă.

Nu me pot inse din destul mira, cum pot fi aduși în aceeași categorie

și preoții, la cari suntem obișnuiți se aplicăm proverbul „unde-i bine, nu-i de mine, unde-i reu, acolo's eu.“

Pe cât știu în tot ținutul Sibiului, poate și în țeara întreagă, abia vor fi vr'o 3—4 comune românești de relig. ortodoxă orientală, ai căror preoți s'ar împărtașesc cu salarii din aloziul comunal; dar și acolo din cauza că celelalte venite stolare, reprezintă o sumă mică până la dispărîntă.

Totuși se atacă și aceste mici ajutoare.

Ating acest punct înadins numai „persummos apices“ fiind convins, că însuși amicul meu, dl. Nic. Ivan, poate constata acest trist, dar necontestabil adevăr.

Preotului însă nu i este permis să se subtragă dela datorințele ce i le impune societatea, statul, biserica, și chiar școala. La toate întreprinderile naționale, formarea de reuniuni, înființarea de societăți filantropice și de cultură, primul apel se face de comun la adresa proșimei, sub cuvînt, că ea conduce poporul. Nesuccesele de asemenea încă se impută per *fas et nefas* proșimei, atribuindu-i lipsă de hărnicie, zel și devotament.

S'a afirmat indirect, că statul preoțesc în respectul material tot e proședut relativ mai bine, decât cel învățătoresc. Dl. corespondent prin această insinuațiune pare a reflecta la citatul poetic „*solamen miseris socios habere malorum*.“

Dar deși în total privit statul preoțesc, nu este tocma de invidiat în cele materiale, totuși ar fi, paremi-se, rău, când el n'ar constitui obiect de revnărie chiar pentru nime.

Legea — stat. org. §. 13 și regulamentul congres. scol. din 1878 §. 83 și 85 — pretinde dela preot să fie apt și pentru chemarea învățătoarească și ca director local, se inspecționeze școala și pe învățători. De unde urmează că statul învățtoresc nu este coordonat ci subordonat statului preoțesc.

Să privim și la instituțiunile compatrioților nostri Sasi. Oare parohiile lor nu formează pre lungă rang și un fel de avansament pentru profesorii dela gimnaziu chiar? Cât de înapoi stau învățătorii cu prebendele lor față de dotațiunile cele mari ale preoților, și totuși nu i trece nici unuia dintre învățători prin cap să se pună în comparație sau se combată poziția celor din urmă!

Harmonia edifică, invidia distruge. Să ne deprindem a judeca lucrurile cu sânge rece și cu cumpet.

După escursiunea, la care mă răpi mai mult idealul unui viitoriu mai fe-

ricit pentru preoți și învățători, decât sobrietatea prezentului posomorit, încheiu, exprimînd dorința, că lucrînd cu puteri unite și stărînd solidar pentru asigurarea subsistenței ambelor corporațiuni, se ajungem a ocupa și unii și alții pozițiunea meritată conform cu ostenelele ce aducem cu toții la promovarea binelui obștesc.

Ioachim Muntean.

Năsënd, 2 Iunie st. n. (Escelența Sa Păr. Archiepp. și Metropolit Miron în fostul district a Năsëndului). Dle redactor! Încă din timpurile vechi ale creștinătății a fost obiceiul că toate zidirile nouă se fie consacrate din partea preotului mai înainte de a fi locuite. Într'un mod special s'a aplicat acest obicei la acele zidiri, despre cari dicem, că sînt lăcuința lui Ddeu, la biserici. Sântirea bisericii, ca acelei mai de frunte zidiri, s'a rezervat celui mai înalt demnitaru bisericesc, ar hieroului.

În zilele mai de aproape am avut fericirea a fi martor la îndeplinirea unui atare act. S'a îndeplinit acesta în comuna bisericească gr. or. Cosna din tractul presbiterale a Bistriței; și s'a îndeplinit prin Escelența Sa Păr. Archiepp. și Metropolit Miron Romanul.

Originea comunității Cosna, carea este situată în creerii Carpaților nordostici, nu se poate erua cu certitudine. Între riurile Teșna și Cosna din timpuri vechi s'a așezat o colonie căpătînd diplome din partea principilor moldoveni. Aceasta colonie, trăind în libertate, și după natura locului ocupîndu-se cu economia vitelor, sa înmulțit, încât astăzi numără preste 80 familii cu preste 400 suflete. Nu este de mult de când această comunitate s'a organizat politicesce, și mai puțin de când este organizată bisericesce. Politicesce pe cât a stat districtul Năsëndului a aparținut acestui, și fiindcă din proprietățile lor contribuiesc o parte însemnată în fondurile grănițaresci, astăzi au drept grănițaresc. După desființarea districtului, a ramas în comitatul Bistrița Năsënd, la cercul administrativ Rodna.

Organizațiunea bisericească s'a început cu școala, susținînd singură un învățător, ear' în cele pure bisericesi administrată fiind de către parochul comunității învecinate Candreni, pe teritoriul Bucovinei. Aceasta a ținut până la 1874 când în 15 Octomvre, pentru parochia Cosna a fost chirotonit preot clerical absolut Gregoriu Marica. Acest tîner care promitea mult pentru nația și biserica, cu talentul seu a organizat definitiv această parochie. Dar cea de frunte nișuință a s'a a fost ca în această comunitate se ridice lui Dumneșeu casă. Făcînd început acestei lucrări, a continuat-o și până în 1879 a adus-o aproape de sfârșit, rămînd a sa lucra singur frontariul și pictura din lăuntru. Însă o împregiurare tristă, mai dureroasă însă pentru veduva ramasă cu trei orfani, curmîndu-i viața, la subtras dela bucuria de a vedea lucrul început și sfârșit. Acel lucru cu concursul poporului credincios la continuat și dus la îndeplinire următoriu seu, parochul Sever Orban.

În anul acesta finită această zidire, după modelul bisericilor bucovinene în forma crucei, Escelența Sa Prea sântitul Archiepp. și Metropolit Miron, a fost rugat ca se îndeplinească sântirea. Escelența Sa a dat ascultare acestei rugări și ziua Sântirii a fost hotărîtă pre ziua de Rusalii. Pentru îndeplinirea acestui act, Escelența Sa însoțit de Păr. protosinceli Dr. Il. Pușcariu și Nican. Frateș, apoi de diaconii Sim. Popescu și Ioan Răou și de doi clerici, a plecat dela reședință Marți în 11/23 Maiu. La Murș-Vasarhely a fost întimpinat de

preoțimea tractului Murș, ear la Reșchin de protopresbiterul Galat. Șagău. De venirea Escelenței Sale înțelegînd inteligența română din Bistrița și giur, au făcut pregătiri ca primirea Escelenței Sale să fie pre cât se poate de splendidă. La 13/25 Maiu la marginea tractului presbiteral, Escelența Sa a fost primit de păr. administr. presbiteral I. Buzdug, ear la Serețel, de una deputațiune din Bistrița în frunte cu judele dela tribunal Ioan Mărginean. În Bistrița, unde Escelența Sa era acceptat de o mulțime de inteligență română fără deosebire de confesiune, a fost primit de către protopopul gr. catol. al Bistriței Alexandru Szilasi, la 12 1/2 oare. Aci după ce Escelența Sa a primit deputațiunile diferitelor corporațiuni, a primit și o deputațiune dela Năsënd, carea a făcut Escelenței Sale invitațiunea ca la reîntorcere să binevoască a onora cu Înalta prezență și valea Someșului și speciale Năsëndul. După banchetul dat în onoarea Escelenței Sale din partea inteligenței române, la 6 oare calea s'a continuat spre Borgău. Când Escelența Sa a pus piciorul pe pământul grănițaresc a fost salutat de parochul din Borgo-Prund, Teod. Vrașmaș, în fruntea inteligenței de pe valea Borgăului. După ce noaptea fu petrecută în casa părintelui Administr. presbiteral, Vineri la 14/26 s'a continuat calea. Pe valea Borgăului Escelența Sa a fost primit foarte pompos din partea proșimei și poporului, — a vizitat bisericile și a luat informațiuni asupra stărei învățămîntului. O deosebită primire, cu poartă triumfală pre care sta scris „Mulți ani stăpâne“ i s'a făcut în Borgo-Prund. Aci accepta mulțime îndesuită de popor și între salve de treascuri, Escelența Sa a fost salutat în un ton sonor de parochul locului. A vizitat biserica, școala normală și casa parochială. După ce a primit întimpinările preoților și poporului greco-catolic din Borgo-Tiha și Borgo-Murșieni pe pasul Borgăului și preste Carpați s'a continuat calea, și percurgînd o parte a teritoriului bucovinean, la 6 1/4 oare seara, între trasul clopotelor, condus de un banderiu de călăreț, Escelența Sa a fost primit de poporul parochiei Cosna, condus de parochul local Sever Orban.

Actul sântirii bisericii după ritualul oriental s'a început Sămbătă după ameași cu preveghere, s'a continuat Duminecă și s'a sfârșit la 1 1/2 oară. La sântire Escelența Sa a fost asistat afară de par. protosinceli încă de 4 preoți din archidieceasă și de 2 din Bucovina, — (Dorna și Dorna Candreni). Cântările au fost executate de profesorul și catichetel gimnasial G. Pletos din Năsënd, care invitat anume din Bistrița, a făcut parte din suita Escelenței Sale. Biserica este ridicată din lemn, după numărul sufletelor, este spaciosă, este bine arangiată, fruntariul este întru toate întogmit după tipic, și pictura foarte bine executată. La acest act s'au adunat o mare mulțime de privitori din toate părțile: din Bucovina, Moldova, din Ardeal (Ilva mare, Rodna, Șanțiu, Său-giorgi, Chintelnic etc). În onoarea Escelenței Sale s'a dat din partea populațiunii din Cosna un banchet în casele parohiale.

În aceeași zi la 4 1/2 oare s'a început calea și continuat până la Borgo-Prund unde Escelența Sa earăși a fost primit în un mod strălucit. A primit quartir în căsile parochului T. Vrașmaș, — opidul a fost seara iluminat.

A doua zi de Rusalii, cu o asistență numeroasă Escelența Sa a seversit sânta liturgia în spacioasa și pompoasa biserică din B. Prund. Atât aci cât și în Cosna s'au îndeplinit mai multe hirotoniri și hirotesiri. Așa în Cosna a primit diaconatul clerical Vas. Balan și a fost hirotesit duhovnic

la ambasadele de la Roma, lîngă cari sînt atașați militari. O împregiurare m'a făcut să-mi reamintesc nestatornicia lucrurilor acestei lumi, cum ar dice un vechiu al nostru cronicar: era adevăr simpatia cu care era vîșt austriacul și receala arătată francezului atît la inaugurarea Ossarului, cât și seara la banchetul militar din Voghera. Era curios a vedea austriacul vorbind cu căldură de focul sacru ce dicea el că a condus ostirile Italiei în luptele pentru a ei independență și unitate, foc care — dice el — și acum arde în pepturile lor. De altă parte Francezul, dicînd puține vorbe reci, lăsate să treacă din bună cuviință. Ce schimbare de acum 23 ani! Omenimea, se pare, este totdeauna cel puțin 3 din 4 părți dominată de interesul prezentului.

Au luat parte la serbătoare o mulțime de *Reduci delle patrie bataglie* cari au vîșt cu ochii lor, fiind înșiși partași la luptele alătura cu Francesii.

Nici unul însă nu a arătat cel mai mic semn de aducere aminte: cine

era inamicul patriei și cine pentru ea muria, ca aliat și încă mai mult! A cui este vina pentru această schimbare, eu nu voiu cerceta; faptul însă vîșdîndu-se este de natură a ne pune pe gînduri asupra curioasei volubilități a simpatiei popoarelor.

M'am întors dela Voghera plin de mulțămire pentru cele ce am vîșt și pentru cordiala ospitalitate cu care acești buni Italiani septentrionali știu să primească pe cei ce-i vîștează. — Pe drum mă gîndiam că poate ca român am asistat la o serbătoare, făcută poate și pentru vr'unul din acei mulți români ardeleni, cari fiind soldați austriaci, și-au lăsat oasele pe aici în resboiul din 1859. Poate vor fi de aceea și la Montebello!

* (Cadavru de copil) s'a găsit a doua zi de Rusalii pe hotarul Cașvei în cercul Gurghiului, rupt și spintecat de paseri carnivore. Cadavrul se dice că după semne trebuie că a fost espus de septămâni mai înainte.

parochul Sever Orban. În Borgo Prund a primit diaconatul clericul Leon Buzduga fost hirotisit protodiacon Simeon Popescu și duhovnici: capelanul Sim. Monda și preotul Pavel Beșa. Escelența Sa a adresat o pastorală către poporul adunat și îndesuit în spacioasa biserică, a cărei obiect au fost cultivarea virtuților teologice, a credinței, nădejdei și dragostei creștinesci, cari formează tema vieții noastre creștine.

După prânzul strălucit în casele par. Vrășmaș, care s'a aflat întru tote la înălțimea chiamării sale, și la care a luat parte preste 40 inteligenți din valea Borgăului, calea a fost continuată spre Bistrița, de și programa era deja făcută, ca preste Sângeorgiu să se atingă valea Someșului, unde pregătirile de primire erau făcute, Marti a treia și de Rusali după ce Escelența Sa a vizitat bisericile din Blășfaleu super. și inferior, a binevoit a onora cu prezența Sa și Năsăudul.

La 2 oare Escelența după ce la marginea cercului a fost întâmpinat de pretorele cercului Nic. Rus sub poarta triumfală la marginea opidului a fost primit de poporul Năsăudean condus de primarul Iacob Pradan; de aci printru spalierul de studinți dela toate institutele, condus la cuartirul desemnat în edificiul vicarial. Aci a fost primit de directorul gimnasial Ioan Ciocan cu o cuvântare, în carea făcându-se istoricul grănițerismului, s'a arătat și pus în vedere cumcă acest popor scie onora, prețui și venera pre prelații sei și cumcă, conservând simțeminte nestricate romănesci, abstrăgându-se dela ori ce deosebiri confesionale, are pietate către dănișii. Și aci Escelența Sa a binevoit a primi diferitele corporațiuni. La 4 oare la banchetul arangiat în onoarea Escelenței sale după o programă specială au luat parte mai mult de 60 inteligenți din loc. S'au ridicat toaste pentru Majestatea sea, din Partea Escelenței Sale; pentru Escelența Sa de dl. Ioachim Mureșan; pentru Năsăudeni, apoi pentru Episcopatul gr. cat. earași de către Escelenței Sa, pentru suita Escelenței Sale de Directorul Ciocan, ear' pentru conlucrarea în armonia și buna înțelegere a prelaților romănesci în interesul bisericeii, a scoalei și națiunii, din partea dlui Dr. C. Moisil.

După prânz, Escelența Sa a binevoit a visita așezămintele de cultura dela Gimnasiu (cabinetul natural, sala de desemn etc.) a mai vizitat și biserica care acum se zidesce. — La cina dată din partea dlui prof. Dr. C. Moisil, pre lângă Escelența Sa și membrii suitei au fost întrunite numai somitățile. — A doua și Mercuri, Escelența Sa, însoțit până în Ciusa de un numer de inteligenți din Năsăud, pre calea către Deesiu, a părăsit Năsăudul. La despărțire precum și preste tot în simpaticele convorbiri, Escelența Sa a dat espresune unei depline satisfacțiuni. — Și nici că se putea almintrenea, deoarece ce primirea făcută a purces singur și numai din respectul și pietatea, pre carea poporul românesc din valea Someșului o are către prelații romănesci. Aceeasi primire era în pregătire pre întreaga valea Someșului în sus dela Năsăud, populațiunea regreta mult că nu a avut fericirea a da Escelenței Sale onorul convenit.

Pletos.

Cestiunea Dunărei.

Desbaterile în camera României, 1 Maiu.

Discursul

lui M. Cogălniceanu.

(Urmare.)

Eu nu sânt de părere să dăcem ministeriului, cum s'a dăis în Camera de sus, duceți-vă, depărtați-vă și se vină alții măcar cât va ținea cestiunea Dunărei, fiindcă ați făcut gre-

șeli. Eu din contră voiesc să rămână ministeriul actual până când va sfârși cestiunea Dunărei, ca una ce de el este începută.

O voce. Și după.

D. M. Cogălniceanu. Dacă vor face bine vor rămânea și după; dar dacă nu vor face bine, să scie că țeara nu va ratifica actele lor. Și de aceea, eu de astăzi vă previu, că țeara nu va ratifica nici un act privitor la Dunăre care ar surpa drepturile ei suverane, chiar această majoritate care o aveți în Cameră, am firma convicțiune că nu va fi cu d-v. (aplause.)

Dlor, când a venit pentru a doua oară cestiunea înființării comisiunii mixte în sinul comisiunii europene, sânt dator să vă spun cum că comisariul nostru din început a refuzat să audă măcar de această comisiune mixtă.

Dar tot odată avea grije să dăcă: nu angagie opiniunea guvernului meu, aceasta este opiniunea mea personală...

D. președinte al consiliului. Mă ertați toți comisarii dăceau: sub rezerva aprobării guvernului lor. Dar nu în această cestiune.

D. M. Cogălniceanu. Sânt de acord cu d-voastră, comisarii păstrau fiecare libertatea de acțiune a guvernului lor, însă nu este de tăgăduit că se scia foarte bine că opiniunea comisariului era în fond și a guvernului său; dar tot odată i lasă și libertate de ași schimba opiniunea.

Era în Martie primit de a se privi comisiunea mixtă ca o emanațiune a comisiunii europene, unele puteri reclamă dreptul de apel la comisiunea europeană, în contra hotărârilor comisiunii mixte. Însă guvernul austriac ținând firm la comisiunea mixtă cum o proiectase, socotind că momentul era oportun pentru a obține și mai mult; nu a primit nici acest chip de vedere al delegatului Angliei mi se pare, întâmpinând că nu recunoaște pe comisiunea mixtă ca o delegațiune sau o emanațiune a comisiunii europene, ci ca acea comisiune riverană prevădută prin tratatul dela Paris, prin congresul dela Viena din 1815, cu singura deosebire ca Austria voia bine comisiunea riverană în josul Porților de fer, unde deși nu are țermuri dar pretinde a lua loc, dar nu primea a se înființa această comisiune și pentru Dunărea Austro-Ungară, astfel încât ca guvernul Austriac săși poată dăce cuvântul său în apele noastre, dar nu și noi Români în apele sale.

Dăfimi voe, dlor să vă cetesc un pasagiu din nota circulară a Austriei din 9 Februarie 1881:

„La creation de la commission mixte, n'est du restes pas une idée nouvelle emane du comité d'étude. Il pouvait et devait s'en tenir aux dispositions analogues du congrés de Vienne et du traité de Paris qui avaient indiqué l'établissement de pareilles commission comme le meilleur moyen de sauvegarder des intérêts communs etc.

Și nota conchide că comisiunea mixtă nu poate să fie o emanațiune a comisiunii europene, că ar trebui să aibă voința sa proprie, independența sa de acțiune.

Vedeți, dle ministru, că aceste cuvinte ne arată cât de puțină basă are pentru a fi primită și propunerea Barrère, ce d-v. voiți să ne faceți să o primim și în care mă tem că v'ați încurcat! căci cetită bine propunerea Barrère, esclude dreptul de apel la comisiunea europeană, și astfel comisiunea mixtă tot rămâne ca corp de sine stătător. În loc să dăceți din început că nu puteți primi o comisiune ori care i ar fi ființa, ca neprevădută de tractate, d-v. primind propunerea ca punct de tractate, ați intrat într'un dedal din care dăce nu sciu cum veți eși! căci faptul pozitiv este că Austria prin nota sa dela 9 Februarie 1881 se opunea la dreptul de apel și nu recunoștea pe comisiunea mixtă ca o emanațiune a comisiunii europene, ba nici nu primia propunerea rusăscă ca durata comisiunii mixte să fie cât durata comisiunii europene! De atunci cabinetul din Viena a mai făcut ceva concesțiuni, dar fondul cestiunii cum îl califică prin nota sa din 12/24 August 1880, adecă comisiunea mixtă și președinta, l menține până astăzi, și acest fond l găsim și în propunerea Barrère.

Vedeți dar, că această comisiune mixtă nu se cere, cum dăce Românul, pentru florile cucului, că prin urmare această comisiune mixtă este fondul cestiunii, ear nu numai o cestiune de formă, este însuși cestiunea toată, plină și întreagă.

Ei bine, onor. D. ministru de esterne, nu cel de acum dar cel de mai nainte, v'a cetit, mi se pare în Senat, corespondența care a ținut în privința ante-proiectului și a comisiunii mixte. În această corespondență, d-sa v'a dat cunoscința de o notă ce guvernul în ziua de 26 Februarie (10 Martie) 1881, adresă reprezentanților României în străinătate și prin care le dăcea sămi permită d. Stătescu a găsi aci o analogie în nota dlui Boerescu și între asigurarea d-sale de curând, că toate puterile au primit o comisiune mixtă, tot precum ne dăce acum onor. d. ministru de esterne, că toate puterile au primit propunerea Barrère. Sămi permită, d-sa a cam esita de a crede aceasta.

Eată ce dăce d. Boerescu în ziua de 26 Februarie (10 Martie):

„Toate puterile s'au și rostit în favoarea creațiunii comisiunii mixte și a întrării Austriei în această comisiune. Și apoi nota se încheie dăcând: Astfel fiind, noi am rămânea isolați dacă am stăru în opiniunea emisă în sinul comisiunii europene de către delegatul nostru. Sântem dar în plecare a adera la rëndul nostru, la formarea comisiunii mixte și a reintra așa în acord cu celelalte state.

Dar făcând această concesțiune, ne propunem ca scop exclusiv, de a face indispensabilă existența comisiunii europene, și de a asigura prin colaborațiunea sa la afacerile navigațiunii, garanția cea mai reală a libertății acestei navigațiuni. Sub aceste condițiuni concesțiunile noastre ar fi mai mult de formă, și prezența sa în colaborațiunea comisiunii europene, ar face imposibilă ori ce influență absorbantă a unei singure puteri. Aceasta este în definitiv motivul rezistenței noastre actuale....

Dacă modificați în acest sens ar fi introduse în conclusionile ultimei circulari a cabinetului din Viena, adesiunea noastră la regulamentul de navigațiune, de poliție fluvială și de supraveghiere ar putea fi privită ca dobândită.

Binevoii acum a observa că guvernul austriac prin nota sa din 12/24 August 1880 declară că el făcea toate concesțiunile, dar că avea de datorie de a ținea cu unghiile la formarea și la președința comisiunii mixte, ca constituind însuși fondul cestiunii. Ear' d. ministru de esterne al României dăcea că primirea comisiunii mixte este numai o cestiune de formă.

În adevăr, după d-sa era o cestiune de formă însă în drept forma de mai multe ori, și în cazul de față neapărat, înghite fondul.

Dlor, aci e toată greutatea și toată nenorocirea situațiunii ministerului nostru, dacă nu vom avea curagiul printr'o rezoluțiune virilă, bărbătească să scăpăm de dănsa și pe guvern și pe țeară. Discuțiunea între guvernul român și între cel austriac, era cum ați vădut în privința dreptului de apel cerut de guvernul nostru și de vot preponderant cerut de cabinetul din Viena.

Onor. d. ministru de esterne ne mai spune cumcă trebuie să ne afirmăm; nu putem veni cu negațiuni continue, trebuie să spunem ceea-ce voim. Aceasta d. ministru ne-o spune se vede tocmai spre a ne arăta că mai acum doi ani, noi am uitat de a ne afirma.

În adevăr dle ministru, d-voastră aveți în prețioasa colecțiune a actelor noastre diplomatice, dovada cea mai bună, că Europa neconținut ne dăcea: nu vă țineți numai în negațiuni; afirmați-vă, spuneți într'un mod pozitiv ce voiți! Ba erau puteri cari mai dăceau: recunoșteam că România este statul care are întinderea cea mai mare pe Dunăre, că prin urmare interesele României sânt cele mai în joc, spuneți-ne dar ce voiți, și după arătările voastre, după propunerile voastre, vă promitem că Europa va nota cestiunea.

Ei bine noi în urma tuturor acestor îndemnuri, unele mai binevoitoare decât altele, noi nu am respuns nimic, ne am măr-

ginit de a dăce: nu primim să eșim din tratate.

D. E. Stătescu ministru de esterne. În principii generale ne-am pronunțat.

D. M. Cogălniceanu. Dar onorabile dle ministru și iubitul meu amic, pentru ce v'ați ținut în principii generale, și ați așteptat ca să vă vie d. Barrère și se ve ea apa dela moară?

Dar d-voastră care deși venit mai târziu totuși reprezentați politica ministerului care de 6 ani este în capul țerei, de ce nu ați făcut acum doi ani ceea ce trebuia să faceți; de ce neconținut ați sondat terenul, de ce nu ați spus limpede și curat: eată ceea ce nu voim, eată ceea ce voim.

D-voastră eri, o recunosc, ați făcut la Senat, ceea ce trebuia să faceți de mult; ați dăis: nu primim, ca în apele noastre să funcționeze împiegați străini, în apele și în porturile noastre nu primim ca alții se facă poliția și administrația, să judece și se pronunțe hotărâri; nu primim ca în Dunărea noastră esecutarea regulamentelor să se facă de alții și sentințele să se dea în numele comisiunii sau ori cărei alte autorități străine!

Cerem ca toți funcționarii care fac poliția pe Dunăre să fie numiți de noi; cerem ca acești amplexați să fie plățiți de noi cerem ca administrația și poliția fluvială să fie făcută de noi; cerem ca conflictele să le hotărâm noi; cerem ca sentințele să se pronunțe de tribunalele noastre și în numele Regelui nostru (aplause.)

D. ministru de esterne. Unde vedeți deosebirea?

D. M. Cogălniceanu. Dar d-voastră, iubite fost coleg, dăceți: ce să fac cu propunerea Barrère? Și adăugeți; nu putem respinge așa ușor! Vrem să cerem modifi-cări. O am aci propunerea Barrère.

Și mai întâiu să vedem geneza acestei păreri, al căreia autor este un tiner foarte inteligent și de mare viitor: D. Barrère negreșit întâiu a căutat să apere interesele țerei sale ca francez, și bine face, dar ca tot francezul eu cred că și d. Barrère are simpatii pentru români, să vedem dacă el este atât de vinovat făcând această propunere cel puțin în ideea sa primordială.

Guvernul nostru, este ținut să lupte mai ales spre a se înlătura vocea preponderantă a Austriei din sinul comisiunii mixte, pe care în principiu o primise. Vorba oamenilor noștri de stat era îndreptată în special asupra acestui cas. Noi nu voim ca Austria să majorizeze. Austria, dăceam, și va avea neapărat alătura cu dănsa pe delegatul Sârbiei, și dacă ar avea și votul preponderant, prin însăși aceasta și România și Bulgaria sânt majoritate: doi contra trei? Ei bine, atunci în mijlocul acestor preocupățiuni veni tinerul diplomat francez și dăce: Cred a vă putea împăca eu printr'o propunere care are să vă placă la toți, și Austriei și d-voastră. Nouă ne-a dăis: în locul vocei preponderante a Austriei propun să se substituie un delegat luat din sinul comisiunii europene, acesta, ear' nu și delegatul austriac va face majoritatea. Negreșit că această idee nouă, trebuia să placă celor cari în comisiunea mixtă să îngrițiau numai de vocea preponderantă. Austria dăcea ce ne pasă, de delegatul comisiunii europene. În sesiunea dintăiu va fi delegatul Germaniei, și în a doua sesiune veți pune pe propriul nostru delegat; și în aceste două sesiuni veți putea cu ușurință a vă arangia toate trebile.

Nu cred eu că guvernul român a aprobat această ideeă ferească Dumneșu. Dar sânt mulți cărora li se pare că această combinațiune este mai bună decât vocea preponderantă. Diplomatul francez era cu atât în drept de a crede că propunerea sa ar putea împăca pe guvernul român, vădând că trecuse doi ani, fără ca nimeni să nu fi dăis un cuvânt în contra comisiunii mixte, afară de obiecțiunea între vocea preponderantă. Eată, și-a putut dăce d. Barrère, că cu acest mod am scăpat România de vocea preponderantă a Austriei.

Astfel apoi d. Barrère a înfățișat propunerea sa guvernului francez și a înfățișat-o ca un mijloc de împăcaciune. Nu cred a face o indiscrețiune dar mi aduc aminte din suvenirile mele diplomatice, că cabine-

tul din Viena de mult stăruia pe lângă guvernul francez ca el să intervie prin influența sa legitimă pe lângă guvernul din Bucărești ca să facă se primească propunerile austriece.

Guvernul francez totdeauna i riposta: înțelegeți-ve mai întâiu cu Anglia, și după aceea voi vedea dacă pot să mă însărcinez cu rolul de mediator.

Eu și astăzi dlor, cred că Franța soldatul lui Dumnezeu, nu va pune subscrierea sa la un act care ar fi osândirea României (aplaude.)

Aceasta este credința mea, când dar a primit propunerea Barrère și că aceasta i se înfățișa ca un mijloc de împăciuire a României, ministrul francez a putut foarte bine dice să încercăm, și atunci s'a aster-nut detaliile.

(Va urma.)

Jidanii în Polonia rusească.

E îngrigitoare, scrie „Aleg.“ pentru starea actuală a energiei și caracterului polon, impasibilitatea cu care Polonii privesc sporul infrișat al Jidanilor în tergurile și satele lor. — Prin Rusia sudică se găsesc, în raport, cu mult mai puțin Jidani decât în Polonia rusească; cu toate acestea turburările antisemite de pe la Kiev, Balta, etc. nu s'a reprodus nici măcar în miniatură prin Varșovia, Radom, Lublin etc.

Jidanii nu pot, fără îndoială, în destul aprecia această impasibilitate a poporului polon, și dice că polonul este o rasă nobilă și civilisată și de aceea nu imitează pe Ruși. — Acest mod de a vedea le priesce și de aceea le convine. Cât de colo se vede însă, că e greșit și ipocrit. Bietul țeran polon, și pe o treaptă cu el mândrul, dar deșertul proprietar, s'au înămolit până la gât în sfera de interese și de înfruntare a Jidanilor și de vreme ce decadența materială trage după sine și pe cea morală, — poporul, care s'a vădit de atâtea ori, luând cu unavânt generos armele în contra asupritorului politic, nu simte astăzi cea mai mică energie, când e vorba ge ași asvêrli de pe cap cutropitorul economic.

Steaua Poloniei e cu deseversire întunecată și nu atât de arpele vulturului muscălesc, cât de pânsa pa-iangenului israelit. — Soartea ei muștră popoarele cari se găsesc amenințate de aceeași primejdie și le admo-nează să ea măsuri de apărare din bună vreme, dacă nu vor să se vadă odată reduse la neputință de a mai scăpa.

Eată cifrele ce se găsesc în statistica mai nouă a Rusiei, asupra Jidanilor din Polonia rusească s'au așa ăisul guvernament al Varșoviei:

Districul	Varșoviei (fără capitală)	Jidani
Petricau	85,000	„
Caliş	66,000	„
Chilce	52,000	„
Radom	72,000	„
Lublin	95,000	„
Ședlice	78,000	„
Ploșc	49,000	„
Lomșa	72,000	„
Suvalchi	88,000	„

Suma totală 870,000 Jidani, cu cei din Varșovia (oraș) și cei scăpați de recensământ, de sigur peste un milion.

După credința noastră, aceasta este pedeca reală, care opresce rege-nerarea Poloniei. Cât de puternică și de despotică este Rusia, — Polonii dacă ar munci astăzi pe sama lor, dacă marea lor proprietate nu s'ar găsi în busunarele usurarilor jidani, dacă în fine ar dispune de o clasă de mijloc națională, — și ar păstra și față cu Rusia acea pozițiune auto-nomă și chiar domnitoare în sfera ei pe care o au totdeauna popoarele active și bogate, fie cât de mici, în fața celor mai puternice popoare cuceritoare. — Dovadă sunt Nemții de pe lângă Marea Ostică, cari, de și fac

abia a patra parte din numărul Polonilor, se găsesc însă în o stare cu deseversire alta decât cei din urmă.

Varietăți.

* Principele de coroană Rudolf și princessa de coroană Stefania vor lua parte la festivitățile botezului nepotului principelui de coroană al Germaniei.

* Escel. Sa dl comandant militar Bar. Appel a sosit Sâmbătă dela Viena.

* Regele Italiei va fi naș la botezul nepotului principelui de coroană și strănepotului împăratului Germaniei prin reprezentanța ducelui de Aosta.

* Garibaldi a murit Vineri seara la 6¹/₂ oare în Caprera.

Moartea acestui rar putem dice unicului bărbat în felul seu a pus în mișcare toată țiaristica mare europeană. În deosebi însă Italianii, con-sângeni săi, dela rege până jos la opincă, toți participă cu multă durere la durerea familiei care perdu un membru așa scump al ei, pen-trucă și națiunea italiană a perdu pe cel mai devotat fiu al ei. Garibaldi însă nu e perdu pentru Italiani. Ei și cu dênșii toată omenimea îl va ave de model în iubirea de patrie.

* Cursuridelimba maghiară. au rânduit ministru de culte și instruc-țiune publică, pentru învățători nema-ghiari, cari nu sciu s'au sciu puțin unguresce. Cursurile vor fi de 6 sep-tămâni și se vor ține în Cluj și în Cristurur-secuesc. Participanții vor primi și de astădată diurne dela stat de câte 70 cr.

(Maghiarizare.) „Presbur-ger Zeitung“ spune că în 31 Maiu n. a avut loc o adunare generală de în-vățători în Pojon, în care învățătorul Ardenyi a rostit un discurs, în care a propus înființarea unei reuniuni ge-nerale cu scopul de a respândi limba maghiară în țeară.

(Cronică judiciară.) Tri-bunalul din Budapesta a judecat pe deputații dietali Rohonczy și Varady pentru delictul duelului la arest pu-blic de 14 zile.

Loterie.

Mercuri 30 Maiu n. 1882.

Viena: 34 69 64 72 49
Timișoara: 73 77 16 74 57

Bursa de Viena și Pesta

Din 3 Iunie n. 1882.

	Viena	B-pesta
Renta de aur ung. de 6%	119.80	119.60
Renta de aur ung. de 4%	88.—	88.—
Renta ung. de hârtie	86.05	86.—
Imprumutul drumurilor de fer ung.	134.25	134.—
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient ung.	91.90	91.—
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient ung.	110.75	111.—
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer orient. ung.	96.20	96.25
Obligațiuni ung. de rescumpăra-rea pământului	97.75	97.75
Obligațiuni ung. cu clausulă de sorțire	97.25	97.25
Obligațiuni urbariale temeșane	97.50	97.50
Obligațiuni urb. temeș. cu clau-sulă de sorțire	97.—	97.—
Obligațiuni urbariale transilvane.	98.25	98.25
Obligațiuni urbariale croato-sla-vo nice	99.—	—
Obligațiuni ung. de rescumpăra-rea țecimei de vin	96.50	96.75
Sorți unguresci cu premii	117.—	117.50
Sorți de regularea Tisei	109.75	109.25
Datorie de stat austriacă în hârtie	76.30	76.20
Datorie de stat austr. în argint	77.05	77.—
Renta de aur austriacă	94.3	94.20
Sorți de stat dela 1860	130.—	130.—
Acțiuni de bancă austro-ung.	822.—	822.—
Acțiuni de bancă de credit ung.	316.75	316.75
Acțiuni de credit austr.	324.75	324.5
London (pe polița de trei luni)	119.75	119.90
Serisuri fonciari ale institutului „Albina“	—	99.30
Argint	—	—
Galbin	5.66	5.64
Na oleon.	9.52 ¹ / ₂	9.51
100 marce nemțesci	58.55	58.50

CONCURS. [89] 1—3

Comitetul Asociațiunii pentru spri-ginirea învățăcelor și sodalilor români meseriași din Brașov publică următo-riul concurs: Devenind vacante două

ajutoare de câte 50 fl. v. a. pe an, din cele destinate pentru învățăceli români cari se vor apleca la una din mese-riile: de postovar, mașinist, argășitor pălărieri, cordoner, clopotar, compac-tor, croitor, și brutar, se publică con-curs.

Suplicele pentru aceste ajutoare sânt a se adresa la subscrisul comitet până la 30 Iulie 1882 prevedute:

1. Cu estras de botez din care să se vadă că este român și că pose-de etatea de 14 ani;

2. Atestat de scoală din care să se vadă că a parcurs 4 clase normale și pricepe încâtva limba maghiară sau cea germană.

3. Revers dela părinți sau dela Tutorii copilului, că vor a lăsa copi-lul să învețe meseria pentru care a concurs.

4. Un exemplar din contractul încheat cu vre un Măestru din Brașov pentru vre una din meseriile de mai sus din care să se vadă, că copilul se află la meserie de cel puțin o lună de zile.

Comitetul asociațiunii pentru sprijinirea învățăcelor și sodalilor români me-seriași.

Brașov 18/30 Maiu 1882

B. Baiulescu m. p., I. Bozoceanu m. p.,
preș. not.

Nr. 142 1882.

[87] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de ca-pelan pe lângă bătrânul neputincios paroch Nicolau Rădoi în parochia de clasa a III-a din Vulcan, protopres-biteratul Branului, conform ordinați-unei consistoriale dto 22 Aprile a. c. Nr. 321 B, se escrie prin aceasta con-curs cu termin de 30 zile dela prima publicare a acestui concurs.

Emolumentele împreunate cu mai sus numitul post de capelan sunt ju-mătate din toate venitele parochiale în sumă de 200 fl. v. a.

Concurenții au ași trimite subsri-sului suplicele lor instruate în sensul statutului organic și conform disposi-țiunilor sinodului archidiececan din 1873 pentru regularea parochiilor și a regulamentului congresual pentru parochii.

Brașov, 11 Mai, 1882.

În conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Iosif Barac m. p.,

prot. ca adm. protopresb. al Branului.

Nr. 3.

[81] 3—3

EDICT.

Andrei Săceleanu din Zăbala în Treiscaune, care dela 1877 a părăsit cu necredință pe legiuita sa soție Pa-raschiva lui Ioan Varză tot de acolo și nu i se scie ubicațiunea, prin acea-sta se citează înaintea subsemnatului for matrimonial a se înfățișa în ter-min de un an și o zi dela datul de față, spre a responde la acțiunea di-voțială a soției sale căci la din con-tră, procesul intentat contra lui se va pertracta și decide și în absența lui, conform canoanelor S. noastre biserici.

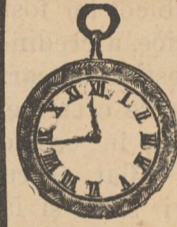
Dela scaunul protopresbiterat gr. or. al. Treiscaunelor.

Brețice în 29 Aprilie 1882.

Spiridon Dimian,
adm. prot.

[86]

3—3

Numai odată

se ofere o ocaziune așa de favorabilă de a procura un orologiu escelent cu jumătate prețul.

Desfacere grandioasă.

Raporturile politice, care s'au ivit în întreg continentul Europei, n'au lăsat neatinsă și Elveția. Consecența a fost emigrarea lucrătorilor în masse, care a periclitat existența fabricilor. Și fabrica reprezentată de noi, care e cea dintăiu și cea mai însemnată fabrică de oroloage, a închis de o cam dată fabrica sa, încredințându-ne pe noi cu vânderea fabricatorilor sale. Aceste așa numitele oroloage-de-buzunariu-Washington sânt cele mai bune de pe lume, sânt foarte elegant gravurate și înfrumșețate și lucrute după sistemă americană.

Toate oroloagele sânt repassate (esaminat) pe secundă și garantăm pentru fie-care 5 ani

Ca dovadă a garanției sigure și a solidității celei mai severe, ne obligăm prin aceasta în public, că sîntem gata a reprimi și schimba fie-care orologiu, ce nu convine.

1000 remontoire de buzunariu fără cheie de întors la toartă, cu mantelă de cristal, regulate cu acurateță estra-ordinară pe secundă; afară de aceasta aurite prin electro-galvanism nou, dim-preună cu lanț și medalion etc., prețul de mai nainte fl. 25, acum numai fl. 10.20 de unul.

1000 ancore esemplare de lucș din argint, pe 15 rubinuri cu cadranuri în email, arătător de secunde, sticlă lată de cristal, mai nainte cu fl. 21, acum numai fl. 12.25 de unul, toate repassate pe secundă.

1000 oroloage-cilindre înfrumșețate în capsulă de nickel argint, cu sticlă lată de cristal pe 8 rubinuri foarte fin repassate, dimpreună cu lanț medalion și cutie de catifea, mai nainte fl. 15; acum numai fl. 5.60 unul.

1000 oroloage ancore de argint veritabil de 13 loți, probat de oficiul monetariu c. r. pe 18 rubinuri, afară de aceasta aurite prin electricitate, foarte fin regulate. Oroloagele au costat mai nainte fl. 27 acum numai fl. 14.40 unul.

1000 oroloage remontoire-Washington de bu-zunariu din argint greu și veritabil de 13 loți probat la oficiul c. r. de punciare, ne lângă ga-ranție severă repassate pe secundă, cu mecanism de nickel așa încât oroloagele aceste n'au nici când lipsă de reparatură. Oroloagele aceste au costat mai nainte fl. 40 și astăzi se capătă cu prețul fabulos de eștin numai cu fl. 20. Afară de aceasta lângă fie-care orologiu se dă grătuit un lanț, medalion și cutie de catifea

1000 oroloage pentru doamne de aur veritabi cu 10 rubinuri, mai nainte cu fl. 40, acum cu fl. 20.

1000 oroloage remontoire de aur veritabil pen-tru domni san doamne, mai nainte cu fl. 100 acum fl. 40.

650 oroloage de părete cu încadratură de ema-ilul cel mai fin și cu mecanism de sunat, mai nainte cu fl. 6 acum cu fl. 3.75 unul repassat.

650 oroloage desteptătoare cu aparat de larmă, foarte fin regulate, aplicabile și ca oroloage pe masa de scris, mai nainte fl. 12 acum numai fl. 4.30.

650 pendule cu lucru foarte fin de sculptură în căsullii înalte gotice de lemn, de întors în fie-care a opta zi, regulate fin pe secundă, foarte frumoase și imponente; de oare-ce un astfelu de orologiu și în 20 de ani mai are preț îndoi-t-să nu lipsească astfelu de orologiu din nici o familie, mai cu samă pentru că astfelu de piesă de cabinet este decor în fie-care locuință. Oro-loagele aceste costau mai nainte fl. 35, acum numai fabulosul preț escepțional de eștin de fl. 15.75 unul.

Comandând cine-va oroloage pendule are să adauge și o arvună.

Adresa:

Desfacere de oroloage

Fabriciei de oroloage Fromm.
Viena Rothenthurmstrasse Nr. 9, Parterre.

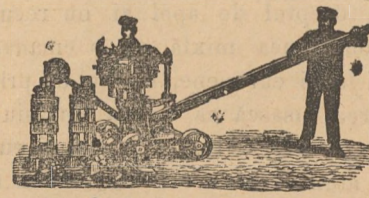
[14]

PENTRU POSESORI DE ȚIGLĂRII

6—6

recomand mașinile mele de mână, cai și vapor pentru a fabrica cu ele eștin tot felul de cărămiți, țigle, scocuri etc. cu deosebire

teascurile de mână continuu lucrătoare,

care față cu alte metode de fabricațiune ofer avanta-gele cele mai însemnate și cruțările cele mai mari. Aceste au lipsă a fi servite de doi oameni spre a prodon 4000 de pietri frumoase și se potrive-sc deosebit la tescuirea de lespeși pentru trotoare și coridoare, la tescuirea de pietri nealterabile în foc de pietri din năsip din var și cement, la cărămiți de șgură etc. precum și la retescuirea pietrilor de jumătate uscate în aer și căror li se deduse formă.

Prospecte gratis.

Ludovic Jäger, fabricant de mașine în Ehrenfeld-Köln a/Rh.